

Podezření na neúčinnost antiparazitárních veterinárních léčivých přípravků

1. Co jsou antiparazitní přípravky?

Antiparazitní přípravky neboli antiparazitika jsou veterinární léčivé přípravky obsahující látky, které po podání zvířatům nebo na zvířata **odpužují, hubí nebo přerušují vývoj parazitů** (např. červů, blech, klíšťat, roztočů). Používají se k léčbě nebo prevenci infekcí/infestací a onemocnění, která parazité způsobují nebo přenášejí.

2. Co je antiparazitární rezistence a jak vzniká?

- **Definice:** Jde o stav, kdy parazité již nejsou citliví na antiparazitární látku při jejím použití v doporučeném dávkování.
- **Vznik:** Rezistence je dědičná vlastnost vznikající selekcí – malý počet parazitů s geny rezistence přežije léčbu a postupně vytvoří odolnou populaci.
- **Příčiny:** K riziku přispívá nevhodné/ nadbytečné používání, podání v rozporu s informacemi uvedenými v příbalové informaci, tj. opakované podávání léčivých látek ze stejné skupiny po delší dobu poddávkování.
- Pozorovaná **nedostatečná účinnost** však nemusí být automaticky způsobena rezistencí; veterinární lékař může doporučit testy k jejímu potvrzení a navrhnout vhodná řešení.

3. Co je nedostatečná účinnost antiparazitárního přípravku?

Nedostatečná účinnost je jakékoli pozorování chybějícího očekávaného léčebného účinku po podání zvířeti v doporučené dávce.

Mezi známky podezření na nedostatečnou účinnost patří:

- Přetrvávání a přežívání parazitů.
- Nedostatečné snížení počtu vajíček ve trusu po léčbě.
- Nedostatečná nebo žádná klinická odpověď po léčbě.
- Úbytek hmotnosti, špatné přírůstky.
- Zvýšená úmrtnost.

Nedostatečný účinek může být způsoben vznikem rezistence nebo jinými faktory, jako je například nesprávné použití antiparazitního přípravku.

4. Co můžete udělat před použitím přípravku pro zamezení nedostatečné účinnosti?

- Léčte pouze v případě potřeby a pečlivě vybírejte zvířata k ošetření.
- Potřeba antiparazitární léčby u konkrétního společenského zvířete závisí na jeho způsobu života a prostředí, ve kterém se pohybuje.
- U hospodářských zvířat se vyhýbejte plošnému ošetření celých skupin, pokud to lze, aby se předešlo vzniku rezistentních populací.
- Pro vyvážení přínosů a rizik léčby, a to jak pro zvířata, tak pro osoby v kontaktu s nimi, je nezbytná konzultace s veterinárním lékařem.
- Citlivost parazitů na různé antiparazitární přípravky se může lišit. Proto je důležitá **přesná diagnóza** a porada s veterinárním lékařem pro výběr nevhodnější léčby.
- Kombinované přípravky (s více léčivými látkami) používejte pouze u smíšených infekcí/infestací. Úzkospektré přípravky upřednostňujte před širokospektrými, a to výhradně v souladu s indikacemi uvedenými v příbalové informaci.

Podezření na neúčinnost antiparazitárních veterinárních léčivých přípravků

5. Co můžete udělat pro zamezení nedostatečné účinnosti při používání přípravku?

- Vždy si pečlivě prostudujte příbalovou informaci. Dodržování všech uvedených varování je klíčové pro to, aby přípravek správně účinkoval.
- **Zásadní je přesné dávkování:** Co nejpřesněji určete živou hmotnost zvířete a použijte vhodné dávkovací zařízení.
- Dodržujte stanovený dávkovací režim, což je klíčové pro zajištění účinku antiparazitika.
- Předcházejte znečištění životního prostředí a nesprávnému nakládání s léčivem: veškeré zbytky přípravku i obalový materiál likvidujte výhradně podle postupu popsáno v příbalové informaci.

6. Co byste měli dělat, pokud máte podezření, že přípravek neúčinkoval?

Měli byste nahlásit každé **podezření** na neúčinnost. Hlásit může **kdokoli** a týká se to **všech** druhů zvířat (včetně společenských zvířat, hospodářských zvířat, ryb i včel), i když nejsou výslovně uvedeny v příbalové informaci.

7. Co by mělo být hlášeno?

Hlášení by mělo obsahovat co nejvíce detailů, včetně:

- Informace o tom, jak byla infekce potvrzena.
- Název přípravku, podaná dávka a datum podání.
- Kdy se podezření na nedostatečnou účinnost objevilo a proč.
- Výsledky případných testů k potvrzení nedostatečné účinnosti.

Pro podání hlášení na podezření nedostatečné účinnosti **nemusíte mít jistotu**, že přípravek selhal.

8. Jak hlásit?

Podezření na nedostatečný účinek lze nahlásit:

- [Přímo ÚSKVBL](#)
- Společnosti odpovědné za veterinární léčivý přípravek (držiteli rozhodnutí o registraci).
- Kontaktní údaje jsou uvedeny v příbalové informaci.

Chovatelům zvířat se doporučuje hlásit případy přednostně prostřednictvím veterinárního lékaře.

9. Proč je hlášení důležité?

Nedostatečné hlášení podezření nedostatečného účinku je problém, kvůli kterému může rezistence zůstat nepovšimnuta. Každé hlášení pomáhá farmaceutickým firmám i úřadům **monitorovat vývoj rezistence** a zajišťovat, aby doporučená léčba zůstala účinná.

Všechna hlášení z celého světa jsou zasílána do [Evropské databáze nežádoucích účinků](#) a jsou průběžně vyhodnocována, aby bylo zajištěno, že přínosy veterinárních léčivých přípravků i nadále převažují nad jejich riziky. Na základě těchto dat mohou být přijata regulační opatření, jako je změna způsobu použití přípravku nebo informování veterinárních lékařů a majitelů či ošetřovatelů zvířat o možných rizicích. Hlášením přispíváte k rozšiřování znalostí o bezpečném a účinném používání antiparazitních přípravků, a tím pomáháte chránit zdraví zvířat, veřejné zdraví i životní prostředí.